

Meidans in Zweden.

(Naar een schilderij van J. G. Sandberg, 1825.)

DE MEIDAG-VIERING EN IN HET BIZONDER HET MEIBOOM-PLANTEN IS OVER EEN GROOT GEDEELTE VAN EUROPA BEKEND EN BEHOORDE VROEGER TOT DE VOLKSFESTEN BIJ HET SCHEIDEN VAN DEN WINTER. HIER EN DAAR IS HET GEBRUIK VAN HET OPRICHTEN VAN EEN MEIBOOM NOG BIJVEN BESTAAN, O.A. IN HET ZUIDEN VAN LIMBURG, IN VALKENBURG, WAAR OP DEN EERSTEN MEIDAG DE MEIBOOM WORDT OPRICHT EN WELKE BOOM UIT HET BOSCH MOET WORDEN GESTOLEN. UIT FOLKLORISCH OOGPUNT IS MEN HET ER NIET OVER EENS, WAAROM DE MEI-DEN JUIST MOET GESTOLEN WORDEN. DE EEN MEENT, DAT HET GEBRUIK NOG STAMT UIT DEN HEIDENSCHEN TIJD, TOEN SLUWHEID EN HANDIGHEID ALS EEN EER EN DEUGD WERDEN BESCHOUWD, TERWIJL ANDEREN ER EEN MEER NORMAAL VERSCHIJNSEL IN ZIEN, NOG AFKOMSTIG UIT DEN TIJD, DAT HET HOUT IN ZULK EEN OVERVLOED AANWEZIG WAS, DAT MEN „DOOR DE BOOMEN HET BOSCH NIET ZAG” EN HET ER DUS OP EEN PAAR EXEMPLAREN MEER OF MINDER NIET AANKWAM.

DE MEIBOOM WORDT GEPLANT...

DOOR W. A. P. SMIT

mogen niet met spijkers of krammen, maar met de lange dorens van den slee-pruim, met de scherpe kanten naar binnen, aan elkander worden gehecht, en deze, als het ware prae-historische vorm van het instrument, wijst op den ouden oorsprong van het Meifeest.

Reeds van te voren is de mannelijke jeugd er op uitgetrokken, om het slachtoffer in stilte uit te kiezen en in het geheim te merken. Op den vooravond van den 1sten Mei wordt zijn doodvonnis voltrokken en in een minimum van tijd is hij doorgezaagd. Met een slag valt hij op den grond en voordat de eigenaar of de politie (gesteld, dat ze beiden geen oogje toedoen) kans hebben gezien, de bedrivers te verbaliseeren, is de buit opgeborgen, meestal in een van de Valkenburger grotten.

Ook bestaat nog in ons land de gewoonte om in enkele plaatsen de mei-leeste (mei-liefste) uit te roepen, meestal op den eersten Zondag in Mei. Het gebruik wil dan, dat de huwbare meisjes door de jongens worden verdeeld of bij hoogste bod toegewezen.

De meimaand toch staat bij de trouwlustigen in hooge eere en nog dikwijls vinden in de dorpen op den eersten Mei de jongedochters de liefdemei voor haar deur of op het dak geplaatst.

Reeds vader Cats maakte melding van dit gebruik in zijn „Proefsteen van den Trouwingh” :

De mey stont op een mast als op een hooge stam
Soo dat haer groene top tot aen haer venster kwam.

Voor al in Engeland was de Meidag een groot feest. Bij het aanbreken van den dag waren jong en oud op de been en brachten bloemen en takken in optocht mee, gelijk met het middelpunt van de feestvreugde : den Mei-boom. Wel werd de meiboom door het Parlement verboden, maar de Engelsche meidag-vierders stoorden zich, evenmin als onze Nederlandsche, aan keuren en plakaten.

Voor al den Puriteinen was de meiboom een doorn in het oog en John Stubbes noemt hem in zijn „Anatomie of Abuses” (1584), „stinking Idols”, waarom het volk sprong en danste, gelijk eenmaal de heidenen deden. Voor het laatst werd in Londen een meiboom geplaatst in 1661 onder persoonlijk toezicht van Jacobus II (toen nog Hertog van York).

In 1717 werd hij neergehaald en overgeplaatst naar Wanstead Park in Essex, waar Sir Isaac Newton hem als steunpunt gebruikte voor zijn grooten telescoop.

De oude oorsprong van het Meifeest kan ook nog blijken uit de viering van den Walpurgisnacht van 30 April op 1 Mei. Walpurga

De Meiboom uit J. Cats' Spiegel van den Ouden en Nieuwen tijd.

Ostaria-Freya maar ook de gekerstende of Walburga verdrong den dienst van volksverbeelding kon de gedachte aan

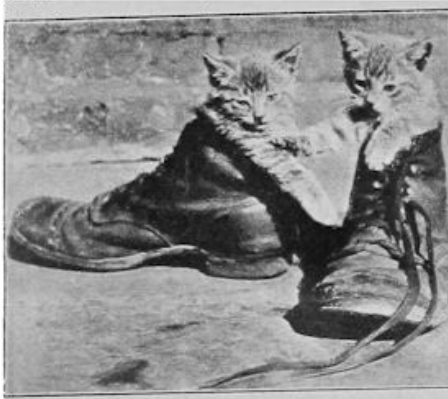
het booze geestenheir, dat in dezen beruchten nacht bruiloft vierde, niet op zij zetten.

Voor al in Duitschland was het volksgeloof in dat opzicht zeer sterk. In den Walpurgisnacht ontstak men vuren uit brandend stroo, wat op lange stokken gebonden, werd rondgevoerd. Men sloeg op de boomen, schoot met geweren en knalde met zwepen. Dit alles diende om den invloed van de booze geesten te vernietigen, terwijl we in het geheel moeten zien een dramatisering van het verdrijven van den winter en het begroeten van den zomer.

De volksverbeelding deed die bijeenkomsten van heksen en duivelen bij voorkeur plaats hebben in de bergen en vooral de Blocksberg of Brocken van den zoo sagenrijken Harz genoot in dit opzicht een bijzondere reputatie. De geheele natuur werkt daar trouwens ook mede om de volksfantasie voedsel te schenken: de nevels en de voortdurende windvlagen, het Brockenspook, dat bij zonsopgang zijn reusachtigen schaduw werpt en tenslotte de Duivelskansel en het Heksenaltaar.

Dat de Meidag-viering verband houdt met het verdrijven van den winter en het begroeten van den zomer, kan nog duidelijk blijken uit het oprichten van den meiboom in Zweden hetwelk daar niet plaats heeft op den 1sten Mei, maar op den 21sten Juni, den langsten dag, wanneer in Zweden de korte zomer eigenlijk eerst begint, ofschoon ook daar, evenals bij ons, de oude gebruiken langzamerhand beginnen uit te sterven.

En — hoewel het nog geen Mei is — leek het mij niet onaardig den lezers eens iets te vertellen van die typische en eigenaardige oude volksgebruiken.

Grappige jongelui.

Murza Kahn.

Goede vrienden.

HONDEN- EN KATTENDRESSUUR

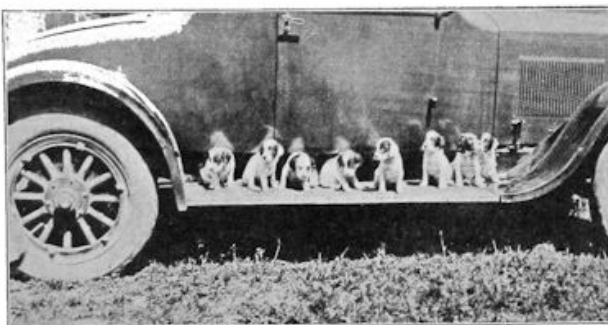
Wegens plaatsgebrek konden wij in ons vorig nummer niet alle plaatjes bij het artikel van Nina Arkina opnemen. Wij plaatsen hierbij de overgeblevene. Op de vraag van eene lezeres kunnen wij antwoorden, dat Miss Emerson de dieren met zachtheid opvoedt. Wie meent dat dit onmogelijk is, neme zelf maar eens de proef. Een jonge kat en hond kunnen best goede vrienden worden, en een kat kan men zeker africhten

Bedien U zelf!

maar er hoort voor dit laatste een meer dan gewone dosis geduld! Want een kat mist het slaafsche, wat een hond vaak eigen is. Men moet heel nauwkeurig het karakter van poes nagaan, en den natuurlijke aanleg en liefhebberijen van het dier gebruiken in het dresseer-systeem, dan komt men ook met poes aardig ver! Maar dat velen onzer lezeressen het in dit opzicht zoover zullen brengen als Miss Emerson, betwijfelen wij.

N. A.

Een groote familie.

Een goeiefend stelletje!